

Trumpova komunikacija na Twitteru

Sovar, Elena

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:550778>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-21**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

Završni rad br. 204_NOV_2021

Trumpova komunikacija na Twitteru

Elena Sovar, 3355/336

Koprivnica, rujan 2021.

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo		
STUDIJ	preddiplomski sveučilišni studij Novinarstvo		
PRISTUPNIK	Elena Sovar	MATIČNI BROJ	3355/336
DATUM	30. 8. 2021.	KOLEGIJ	Zajednički prilog: tiskani medij
NASLOV RADA	Trumpova komunikacija na Twitteru		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Trump's Twitter communication		
MENTOR	Željko Krušelj	ZVANJE	docent
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. doc. dr. sc. Krešimir Lacković, predsjednik		
	2. izv. prof. dr. sc. Nikša Sviličić, član		
	3. doc. dr. sc. Željko Krušelj, mentor		
	4. izv. prof. dr. sc. Goran Vojković, zamjenski član		
	5. _____		

Zadatak završnog rada

BROJ 204_NOV_2021

OPIS

Pristupnica će se usmjeriti na vrlo intrigantnu temu djelovanja bivšeg američkog predsjednika Donalda Trumpa na društvenoj mreži Twitter. Kao što je poznato, upravo je Twitter bio platforma za Trumpove ključne političke poruke, i to u razdoblju koje je prethodilo njegovoj kandidaturi, ali i za vrijeme cijelog predsjedničkog mandata. Na taj način lansirane poruke bile su i jedan od povoda za nasilje njegovih pristaša pred zgradom američkog Kongresa prilikom primopredaje predsjedničke dužnosti. Zato pristupnica ima zadatak:

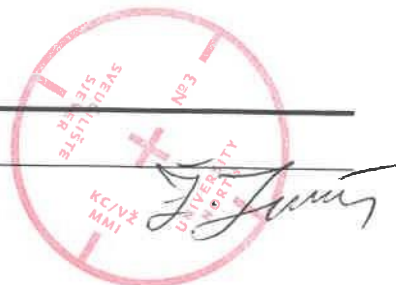
- objasniti nastanak, važnost i političku ulogu društvene mreže Twitter u svjetskim okvirima;
- upozoriti i na djelovanje hrvatskih političara na Twitteru;
- ukazati na genezu Trumpovih istupa na Twitteru od početka pa do prestanka tih objava;
- analizirati kako se Trump svih tih godina odnosio prema političkim protivnicima, ženama i medijima;
- usmjeriti se na demonstraciju sile izazvanu njegovim tvitovima koji su ugrozili američku demokraciju;
- prokomentirati odluku Twittera da ukloni njegov profil;
- iz svega toga izvući adekvatne zaključke.

ZADATAK URUČEN

30.8.2021.

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Sveučilište Sjever

Odjel za Novinarstvo

Završni rad br. 204_NOV_2021

Trumpova komunikacija na Twitteru

Elena Sovar, 3355/336

doc. dr. sc. Željko Krušelj, doc. dr. sc.

Koprivnica, rujan 2021. godine

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Elena Sovar pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog rada pod naslovom Trumpova komunikacija na Twitteru te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

Elena Sovar
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Elena Sovar neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog rada pod naslovom Trumpova komunikacija na Twitteru čiji sam autor/ica.

Student/ica:

Elena Sovar
(vlastoručni potpis)

Predgovor

Nakon što se ime Donalda Trampa intenzivno pojavljivalo u medijima posljednjih nekoliko godina, nametnuo se i kao tema razgovora na pojedinim kolegijima. Specifičnost Trumpovog korištenja *Twittera* proizlazi iz njegovog nemarnog, kontroverznog, nerijetko i vulgarnog rječnika, krajnje neuobičajenog za jednog političara i državnika. Usporedbe radi, Trumpovi prethodnici u Bijeloj kući nisu u domaćoj i svjetskoj javnosti zauzimali toliki medijski prostor i izazivali tako brojne ostrašćene komentare. Znatiželja me navela da se potrudim pronaći tvitove koje je objavljivao kako bih analizirala jesu li oni uistinu u tolikoj mjeri neprimjereni, ali i opasni za budućnost američke i svjetske demokracije. Iz toga je proizašao ovaj završni rad.

Zahvaljujem svom mentoru doc. dr. sc. Željku Krušelju na strpljivosti i suradnji u ovom radu i motivaciji za istraživanja u prethodne tri godine.

Sažetak

Komunikacija putem društvenih mreža utječe na stvaranje ugleda u okolini svake javne osobe, u čemu baš *Twitter* ima posebnu ulogu. Svaka objava na *Twitteru* javno je dostupna i izložena kritici. Osobe od javnog interesa dužne su i odgovorne da njihove objave ne pridonose govoru mržnje i narušavaju tuđi ugled. Zbog izloženosti kritikama političari će pomno birati riječi za svoje objave, uz to izbjegavajući pojavu skandala. Donald Trump, bivši američki predsjednik, koristio je društvenu mrežu *Twitter* za iznošenje osobnih stavova, vrijeđanje jednih i veličanje drugih javnih osoba. Svoje je tvitove tretirao kao službene izjave, a u radu su prikazani neki od primjera širenja govora mržnje. Karakterističan je način na koji je kritizirao suparnike, novinare te je, za razliku od svojih prethodnika, čak stvorio niz nadimaka za pojedince koji su smetali ostvarenju njegovih ambicija.

Ključne riječi: Twitter, komunikacija, Donald Trump, govor mržnje, društvene mreže

Summary

Communication through social networks influences the creation of a reputation in the environment of every public figure, in which Twitter has a special role. Every post on Twitter is publicly available and subject to criticism. Persons of public interest are obliged and responsible that their publications do not contribute to hate speech and damage the reputation of others. Due to exposure to criticism, politicians will choose their words carefully for their posts, while avoiding the occurrence of scandals. Donald Trump, a former U.S. president, used the social network Twitter to express personal views, insult some and glorify other public figures. He treated his tweets as official statements, and the paper presents some examples of the spread of hate speech. He is characterized by the way he criticized rivals, journalists and, unlike his predecessors, he even created a series of nicknames for individuals who hindered the realization of his ambitions.

Keywords: Twitter, communication, Donald Trump, hate speech, social networks

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Što je Twitter?.....	3
3. Hrvatski političari na <i>Twitteru</i>	5
4. Trumpova karijera i retorika	9
5. Analiza Trumpovih tvitova	13
6. Trumpov odnos prema ženama na <i>Twitteru</i>	20
7. Trumpov odnos prema novinarima na <i>Twitteru</i>	23
8. Trumpov odnos na <i>Twitteru</i> prema prethodniku i nasljedniku u Bijeloj kući	26
9. Zaključak.....	30
10. Literatura	32
Popis slika	34

1. Uvod

Politička komunikacija na društvenim mrežama nije novost. Upravo su društvene mreže političare učinile bližima građanima više nego ikada u povijesti. Osim što je pojava portala povećala broj objava u odnosu na tiskane medije, objave se često pojavljuju i na društvenim mrežama pa su još lakše dostupne masi. Donedavno su gotovo svi portali bili besplatni, a sve objave dijele se na *Facebooku*, *Twitteru* i ostalim društvenim mrežama. One su odlično mjesto za oglašavanje u vrijeme između izbora kada je buka oko političara ponešto smanjena.

Društvene mreže omogućuju osobama od javnog utjecaja da ih brojni korisnici čuju, a istovremeno su nezaobilazan i besplatan alat za oglašavanje i samopromidžbu. One olakšavaju posao novinarima koji iz njihovih objava bez prevelikog truda oblikuju medijske priče. Tako javnost može stalno pratiti međusobnu komunikaciju ili sukobe među političarima. Politička komunikacija najprije služi za razmjenu informacija između političkih subjekata, omogućuje izvještavanje o aktualnim događajima i osobama, izražavanje političkih stavova i svjetonazorskih uvjerenja. Ta funkcija osigurava razumijevanje politike i podršku javnosti. Ostale funkcije su edukacija i socijalizacija te političko uvjeravanje odnosno poticanje ljudi na aktivno sudjelovanje u političkom životu, kao i učvršćivanje stavova.¹

Slučaj Donalda Trumpa i njegov način korištenja društvene mreže *Twitter* izgledao je nešto drugačije od navedenih osnovnih funkcija političke komunikacije. Tema rada analiza je njegovih tvitova objavljenih od 2009. godine, kada je počeo koristiti tu društvenu mrežu. Novinari su redovito pratili njegovu aktivnost, što zbog velikog broja objava nije bilo baš jednostavno, ali i njegove stavove koji su se mijenjali kako je njemu odgovaralo. Trumpove su poruke u pravilu prepune mržnje, samodopadnosti i egoizma, a namjera im je bila ocrniti svakoga tko se s njime ne slaže. Od prije poznat javnosti po svom bogatstvu i nebrojenim kontroverzama, Trump je začudio javnost pobijedivši u studenome 2016. na predsjedničkim izborima u SAD-u. Njegovo se lice otada još više pojavljuje u medijima, često i u negativnom kontekstu. Zato je on primjer loše političke komunikacije koja je posebno obilježila kraj njegovog mandata te bila povod za političko nasilje, nepoštivanje stoljetnih demokratskih institucija, a i uzrok stradavanja više osoba.

¹ Miroslavljević, Mladen: Političko komuniciranje / Mladen Miroslavljević. - Sarajevo : Friedrich-Ebert-Stiftung, 2010.

U radu ću analizirati hipoteze koje su bile motiv za pisanje ovog rada nakon što se njegovo ime intenzivno protezalo u medijima.

Prva hipoteza: Trumpova komunikacija na *Twitteru* nije primjerena njegovoj ulozi predsjednika SAD-a pa je to nemalim dijelom bio i razlog zašto je svojom retorikom izgubio drugi mandat.

Druga hipoteza: Trump je *Twitter* koristio za širenje govora mržnje.

Treća hipoteza: Uklanjanje Trumpova *Twitter* računa bilo je opravdano.

U drugom poglavlju ukratko je objašnjena društvena mreža *Twitter*, tko ju i kako koristi. Treće poglavlje bavi se aktivnošću hrvatskih političara na *Twitteru*. Pritom će se jasno vidjeti razlika u važnosti te društvene mreže između korisnika u Hrvatskoj i SAD-u, gdje je i broj korisnika višestruko veći u odnosu na naše prostore, što znači i da se toj društvenoj mreži pridaje puno veća pozornost u SAD-u. U četvrtom poglavlju ukratko će biti prezentiran Trumpov život, način na koji je komunicirao s građanima i kako je sebe predstavljao u medijima. To je poglavlje uvod u analizu njegovih tvitova te ukratko prikazuje zašto je njegova retorika toliko komentirana i analizirana u medijima.

Iduća tri poglavlja analiza su njegovih tvitova, a podijeljena su u grupe kojima se obraćao. Prva od njih su žene. Trumpov odnos prema ženama analiziran je na temelju tvitova, ali su se njegovi seksistički napadi odvijali i izvan *Twittera*. U tom će se poglavlju nalaziti primjeri u najpoznatiji spomenutog seksističkog pristupa. Novinari su druga skupina javnih osoba kojoj se također često obraćao i koju je žestoko kritizirao. U osmom poglavlju prikazat ću primjere njegove komunikacije usmjerene Baracku Obami, prethodniku u Bijeloj kući, te Joeu Bidenu, nasljedniku na predsjedničkoj dužnosti.

U posljednjem devetom poglavlju donijet ću zaključak temeljen na analizi tvitova koje sam odabrala za ovaj rad.

2. Što je Twitter?

Twitter je društvena mreža na kojoj korisnici objavljuju statuse odnosno tvitove, izgledom slične SMS-ovima. Statusi mogu sadržavati najviše 140 znakova pa je bit te mreže objaviti kratku, ali snažnu poruku. Tvit dolazi od engleske riječi *tweet* što u prijevodu znači cvrkut. Logo *Twittera* je plava ptica.

Twitter su 2006. godine osmislili Evan Williams i Biz Stone. Williams je prethodno pokrenuo stranicu Blogger za pisanje blogova, a *Twitter* je proizašao iz usluge kratkih poruka koja se zvala Twtr. Timu se kasnije pridružio i Jack Dorsey te je ujedno i prva osoba koja je objavila tvit. Popularnost je mreži konstantno rasla, a dokaz tome je glumac Ashton Kutcher koji je 2009. godine prvi na *Twitteru* skupio milijun pratitelja. Broj pratitelja zapravo određuje popularnost vlasnika profila, a pritom se njihove poruke nalaze na našem „zidu“ i uvijek su dostupne. Na temelju osoba koje pratimo društvena mreža predlaže nove osobe koji bi nam mogle biti zanimljive.

Ova društvena snažno je utjecala na rast građanskog novinarstva. Uz pristup internetu moguće je u nekoliko sekundi na mrežu prenijeti slike i informacije, što je karakteristično za sve društvene mreže, i na taj način kreirati vijesti i upotpunjavati informacije o događajima. Uz pomoć videozapisa često je dopunjavana i slika o raznim uznemirujućim događajima, a neki su zločini ili prirodne katastrofe baš zahvaljujući *Twitteru* obišli svijet. Isto tako, kao servis služi političarima za širenje vlastitih političkih poruka i rast popularnosti u vrijeme predizbornih kampanja, ali i tijekom obnašanja dužnosti.

Danas broj korisnika u svijetu prelazi 350 milijuna. Najviše korisnika ima SAD, oko 68,7 milijuna. Slijedi Japan s preko 51,9 milijuna te Indija s 18,9 milijuna korisnika. *Twitter* se najčešće, i s razlogom, povezuje sa SAD-om jer su političari i poznate osobe vrlo aktivni na toj društvenoj mreži preko koje saznajemo njihove stavove te pratimo njihove rasprave i polemike. Usporedbe radi, aktivnost na *Twitteru* je proporcionalno puno manja u Hrvatskoj, gdje je najatraktivnija i neprikosnovena društvena mreža *Facebook*.

Prema podacima s Backlinko.com, 68,5 posto korisnika *Twittera* su muškarci, a 31,5 posto žene. Najpopularniji profil, prema broju pratitelja, imaju neki političari i velike medijske zvijezde: Barack Obama (128,79 milijuna), Justin Bieber (113,8 milijuna), Katy Perry (109,29 milijuna), Rihanna (100,86 milijuna).

Popularnost tema u tvitovima može se odrediti prema heštegovima koji označuju o čemu se riječ u statusu. U 2020. godini tri najčešće korištena su bila #COVID19, #BlackLivesMatter, #StayHome.² Iako se trenutno među najpopularnijim osobama nalazi više političara, u radu će se prikazati koliko je *Twitter* važan i u američkoj predsjedničkoj utrci.

Iako se brojka od 350 milijuna korisnika naizgled čini velikom, relativno je mali broj osoba aktivan na *Twitteru* u usporedbi s vodećim društvenim mrežama *Facebookom* i *Instagramom*. Onu prvu društvenu mrežu koristi čak 2,85 milijardi ljudi, a drugu oko milijarda. Primjerice, *Facebook* u Indiji ima čak 340 milijuna korisnika, otprilike koliko i *Twitter* u cijelome svijetu. No, uvriježeno je mišljenje da je *Twitter*, baš zbog svoje sažetosti i izravnosti, a i nešto zrelije i obrazovanije publike, vrlo pogodni „instrument“ onih koji po društvenim mrežama žele promovirati svoje stavove i interese. Rano je to prepoznao i Donald Trump, zbog čijeg će kontroverznog djelovanja *Twitter* dobiti i naglašenu političku konotaciju.

² <https://backlinko.com/twitter-users>

3. Hrvatski političari na *Twitteru*

Twitter, prema podacima iz 2018. godine, koristi 19,050 Hrvata³. Za razliku od te platforme, društvenu mrežu *Facebook* krase brojka od 1,5 milijuna korisnika, što čini više od trećine hrvatskog stanovništva. Korištenje društvenih mreža u Hrvatskoj je i iznad prosjeka Europske unije, ali korištenje *Twittera* ne uklapa se u tu statistiku. *Facebook* i *Instagram* prednjače, dok *Twitter* i mreže poput *LinkedIna* još uvijek osjetno zaostaju. U svrhu istraživanja otvorila sam vlastiti račun na *Twitteru*. Zanimalo me koje hrvatske javne osobe mogu pronaći i koje redovito objavljuju tvitove, čiji je broj znakova ograničen na 140. Time su korisnici zapravo prisiljeni u što manje riječi kazati sve što su naumili. Za opširnije objave i dalje mogu koristiti ostale društvene mreže. Indikativno je da su sve osobe iz političkog života Republike Hrvatske koje sam pronašla na *Twitteru* također aktivni i na *Facebooku*, gdje mogu doprijeti do više korisnika.

Prva je osoba na mom popisu korisnika *Twittera* Andrej Plenković, hrvatski premijer. Korisnik *Twittera* postao je 2013. godine, a na mjesto premijera dolazi 2016. godine. Otada na svom profilu objavljuje najrazličitije aktivnosti u ulozi premijera te glavne teme koje bi nas mogle zanimati. Njegovih je pratitelja 47,4 tisuća. Broj objava ovisi o aktivnostima toga dana pa tako uočavam da je 21. svibnja 2021. imao četiri objave, ali nalazimo dane, poput 19. svibnja, kada nema nijednu objavu. Objave u svibnju ticale su se lokalnih izbora, Europske komisije, cijepljenja i aktivnosti koje on obavlja tijekom dana. Slično objavljuje i profil Vlade Republike Hrvatske. U njegove objave ulaze i aktivnosti svih ministara i ministarstava.

Plenković, dakle, preko svoga profila prati ostale ministre i neke od visokih dužnosnika iz Europe i šire. Na primjer, prati Borisa Johnsona (premijer Ujedinjenog Kraljevstva), Ursulu von der Leyen (predsjednica Europske komisije), ili Joea Bidena (predsjednika SAD-a). Već je i iz toga jasno da *Twitter* u nekim državama diljem svijeta, poput SAD-a i Ujedinjenog Kraljevstva, ima mnogo veći odjek i utjecaj. To zasad nije slučaj u Hrvatskoj. Podatak na Plenkovićevom *Facebook* profilu pokazuje kako ga na toj društvenoj mreži prati 81.437 osoba. Razlika je to u usporedbi s *Twitterom* više od 30 tisuća korisnika.

Na portalu *AlJazeera.net* postoji zanimljiv tekst Mladena Obrenovića „Političari na *Twitteru*- prosječno dosadni“⁴ o korištenju *Twittera* na području regije. Tekst datira iz 2015. godine, ali stvari otada nisu bitno drugačije. Autor kritizira nekorištenje te društvene mreže, ali

³ <https://dnevnik.hr/vijesti/znanost-it/znete-li-koliko-hrvata-koristi-twitter-i-facebook.html>

⁴ <https://balkans.aljazeera.net teme/2015/7/17/politicari-na-twitteru-prosjecno-dosadni>

i pogrešno korištenje iste. Spominje svađu između tadašnjeg premijera, a danas predsjednika Republike Srpske, Aleksandra Vučića, i Edija Rame, albanskog premijera. Skupa s Helenom Puljiz komentira dosadne objave političara regije te aktivnost samo u vrijeme predizbornih kampanja. Oni, dakle, zaključuju kako su vijesti o svakodnevnim aktivnostima, koje sam spomenula ranije kao objave premijera, dosadne i nerelevantne. Istok Pavlović zaključuje kako je efikasnije koristiti *Twitter* za privlačenje pozornosti nego pisanje dugih tekstova na blogovima. Ono što je svakako istinito u toj izjavi jest činjenica da većinu korisnika ne zanimaju duge analize i priopćenja, već što brži dolazak do korisnih informacija. Na čitanje korisnici danas gledaju kao na brzi prelazak preko teksta i hvatanje ključnih riječi.

Noviji tekst pod naslovom „Tko to tvita u Hrvatskoj: Mreža na kojoj su političari, medijski stručnjaci i PR-ovci“ piše za Večernji list novinarka Mateja Šobak⁵. Tekst datira iz siječnja 2021. godine. Pisan je u tijeku aktualnosti izbacivanja Donalda Trumpa s *Twittera* te priključivanja hrvatskog ministra Tomislava Čorića istoj mreži. Podatak iz njenog teksta govori kako tek osam posto Hrvata koristi tu društvenu mrežu, dok ju diljem svijeta koristi oko 340 milijuna korisnika, što u pojedinim državama daje puno veće postotke.

Stručnjak koji je u tom tekstu kontaktiran je Petar Tanta, osnivač agencije CTA komunikacije te predavač u Londonskoj školi za odnose s javnošću. Tanta tvrdi kako *Twitter* kao društvena mreža ne zadovoljava potrebe Hrvata za opširnošću teksta. Također smatra kako jedan profil ne bi trebao voditi tim ljudi, već pojedinac, jer mreža zahtijeva individualnost, a kvalitetne su objave kratke i efektne. Objavljivanje bi se trebalo odvijati tijekom zanimljivih događaja, brzo i aktualno. Intervjuirana je i bivša premijerka Jadranka Kosor, koja se kao dobar primjer „tviterašice“ spominje i u tekstu *AlJazeera*.

Sukladno mišljenju Petra Tante, hrvatski predsjednik Zoran Milanović ne iskorištava dobro mogućnosti *Twittera*. Njegov profil, ako je uopće njegovih ruku djelo, nije aktivan. Nema nijednu objavu, a prati ga tek nešto više od četiri tisuće korisnika. Profil na kojem se objavljuju njegove aktivnosti je profil Ureda predsjednika RH, koji je otvoren netom nakon što je 2019. godine Milanović postao predsjednikom. Možemo zaključiti kako taj profil vodi više osoba te je upitno što od toga objavljuje upravo on. Objave ne uključuju njegova stajališta i mišljenja, već su tu samo predsjednikovi obilasci diljem Hrvatske. Ono što je, ipak, dobro poznato da Milanović voli objavljivati na *Facebooku*. Njegovi su statusi poduži, dakle upravo onakvi kakvi

⁵ <https://www.vecernji.hr/vijesti/tko-to-tvita-u-hrvatskoj-mreza-na-kojoj-su-politricari-medijski-strucnjaci-i-pr-ovci-1461832>

na *Twitteru* ne mogu biti. Kao i njegov osobni profil, tako i Ured predsjednika RH prati nešto više od četiri tisuće ljudi. Na *Facebooku* njihov broj prelazi 131 tisuću osoba. S vremena na vrijeme profil na *Twitteru* objavi u obliku fotografije njegove statusa s *Facebooka*, ali su to uglavnom čestitke sportašima ili izražavanje sućuti za tragedije koje su pogodile državu. Možemo zaključiti kako dva glavna aktera hrvatske političke scene, premijer i predsjednik, uopće ne koriste društvenu mrežu *Twitter* kao mjesto za izražavanje vlastitih stavova.

Premijer Plenković ima nešto bolji sadržaj od predsjednika Milanovića. Njegovi tvitovi sadrže malo više od osnovnih informacija gdje je i kada bio. Primjera radi, screenshot 1 je primjer premijerovog tvita u slici. U razdoblju pisanja u tijeku su bili sastanci Europske komisije te je 24. i 25. svibnja 2021. godine objavio niz tvitova u kojima ukratko opisuje glavne teme sastanka, planove i ciljeve. Tako u jednom navodi da je plan do 2030. godine smanjiti postotak stakleničkih plinova za 50-55 posto. Već navedeni novinari su istaknuli važnost ažurnosti pa je tako sljedbenicima lakše pratiti tijek Plenkovićevog mandata.

Slika 1 Andrej Plenković na Twitteru

Koliko je sažetiji primjer Zorana Milanovića, prikazuje screenshot 2. Većina tvitova je tome nalik, a njegov Ured ne iskorištava niti onaj dostupan broj znakova.

Slika 2 Zoran Milanović na Twitteru

Gledajući koga Andrej Plenković prati na *Twitteru*, naišla sam na europske političare i političarke te hrvatske ministre i ministrice. Marija Vučković, ministrica poljoprivrede, ističe

se po tome da su sve njene objave pisane u prvome licu. Ostali, poput Olega Butkovića, ministra mora, prometa i infrastrukture, većinu objava pišu u prvome licu množine, što je praksa i kod premijera i predsjednika. Profil ministrice turizma i sporta Nikoline Brnjac obiluje, pak, objavama koje je prenio netko drugi.

Osobe iz hrvatske javnosti koje koriste *Twitter* obično su novinari i poduzetnici, a aktivne su i nacionalne institucije. Jednom kada otvorite *Twitter*, njegovi vam algoritmi predlažu profile u blizini, a nakon toga i one koji su slični onima u vašim pretraživanjima. Tako Andreja Plenkovića slijede drugi političari, ali i mediji koje on prati. To su i neki od svjetski poznatih medija, poput *BBC*-a i *CNN*-a. Među profilima koje premijer prati nalaze se i domaći mediji: Glas Slavonije, 24 sata Express, Jutarnji list, Narod.hr, RTL vijesti, Nova TV, Večernji list. Isto tako, prati i velik broj novinarki i novinara iz Hrvatske: Maju Sever, Heleu Puljiz, Tatjanu Krajač, Jasminku Perić, Zorana Šprajca, Doru Kršul. Već i to dokazuje da je za novinare od iznimne važnosti da budu dio društvenih mreža. Iako u hrvatskom slučaju rjeđe na *Twitteru*, neke se zanimljive teme i konflikti mogu pokrenuti upravo tim platformama. Brzi su, ažurni i često osobni. Također, novinari mogu imati svoje sljedbenike, istomišljenike, a sloboda izražavanja dopušta novinarima da pored informacija vezanih uz posao iznose i vlastita stajališta. Zapravo ih putem ove društvene mreže izražavaju jasnije i učestalije od spomenutih političara.

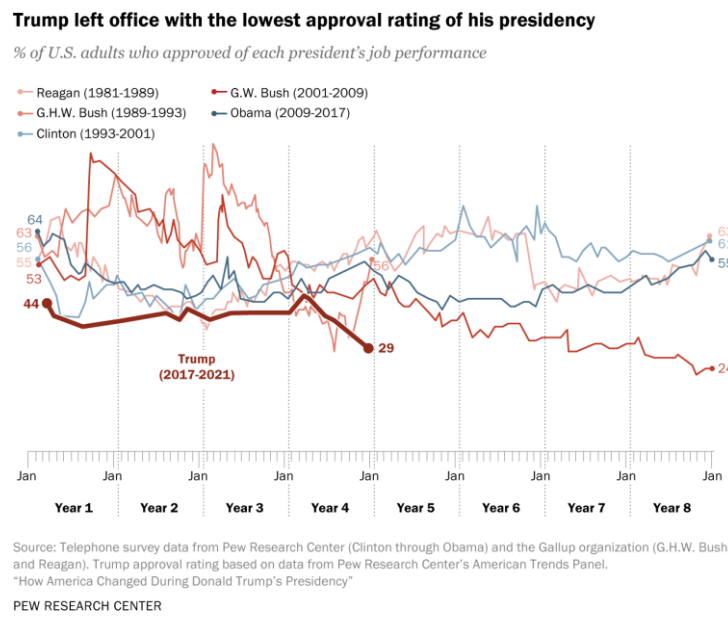
4. Trumpova karijera i retorika

Donald John Trump rođen je lipnju 1946. godine u New Yorku. Četvrto je dijete po redu roditelja Mary MacLeod i Fredericka Trumpa. Diplomirao je na poslovnoj školi Wharton na Sveučilištu u Pennnyslvaniji. Godine 1971. nastavio je građevinski i nekretninski posao svog oca. Svoje je bogatstvo stvorio ulaganjem u nekretnine, osobito hotele te golfske travnjake na kojima i sam provodi mnogo vremena. Američkoj javnosti je postao poznat *reality showom* Pripravnik. Njegova je prva žena bila Ivana Zelníčková Winklmayr, češki model s kojom se vjenčao 1977. godine i s kojom ima troje djece. Djeca iz tog njegovog prvog braka su Donald Junior, Ivanka i Eric. Prvi je razvod imao 1992. godine, nakon čega je stupio u brak s glumicom Marlom Maples, s kojom ima kćer Tiffany. Njihov je brak trajao tek šest godina, a 2005. stupio je u brak s Melanijom Knavs, modelom iz Slovenije. S njom je i danas u braku, a sukladno tome je bila prva dana u razdoblju njegova predsjedničkog mandata. Ujedno je bila i tek druga Prva dama u povijesti Sjedinjenih Američkih Država koja nije tamo rođena.

Trump je prvi predsjednik u povijesti SAD-a koji se prije mandata nije bavio politikom. Već je od 1980-ih godina najavljivao želju da se kandidira za predsjednika, ali te najave nisu shvaćene ozbiljno. Napisao je niz knjiga o tajnama uspjeha: „Razmišljaj na veliko i rasturi u poslu i životu“ (Naklada Ljevak 2009.), „Nikada ne odustajte“ (Škorpion 2009.), „Put k vrhu“ (Škorpion, 2006.). Također, pisao je i knjige o SAD-u u kojima piše o ekonomiji, politici i svojim planovima za tu zemlju: „Amerika kakvu zaslužujemo“ (2000.), „Great again (sintagma koja bi se mogla prevesti Opet sjajna): Kako podići na noge našu onemoćalu Ameriku“ (Mate: Zagrebačka škola ekonomije i menadžmenta 2016.). Bio je član Republikanske stranke čiji je kandidat bio na predsjedničkim izborima 2016. godine.

Knjiga „Great again“ objavljena u SAD-u 2015. godine, a njen je naslov ujedno i jedan od ključnih Trumpovih demagoških slogana na izborima. Ona je sažetak njegovih kritika prethodnika na predsjedničkim položajima, ali i ideja koje će mu biti izborne parole. Vjerojatno najistaknutija je ona o gradnji velikog zida između SAD-a i Meksika. U mandatu je zabranio ulazak u SAD stanovnicima iz Sjeverne Koreje, Čada, Irana, Libije, Sirije, Somalije, Jemena te Venezuele ako su bili politički povezani s tim državama. Sudan je naknadno uklonjen s liste. Politika mu se svodila na razdvajanje emigranata i zabranu svega „neameričkog“ što se odnosi upravo na građane spomenutih država. Dok se ostali političari u pravilu vode idejom društvenog zajedništva, Trump ga je pokušavao ozbiljno narušiti. I uspio je u tome.

Nakon njegovog dolaska na vlast demokrati i republikanci bili su više podijeljeni nego ikada prije. Izvjesno je da je Trumpova izborna retorika imala odjeka kao i ona na *Twitteru*, jer bez dobro ostvarene komunikacije ne bi dobio izbore. Postupno ju je stvarao tijekom bivanja u javnosti, stvaranju svog bogatstva i pojavljivanja u medijima. Njegova se agresivnost, ali i iskrenost u objavi svojih kontroverznih i za mnoge uznemirujućih poruka, isprva mogla činiti kao dobra politička opcija, ali je tijekom mandata dio glasača ipak izgubio.

Slika 3 Podrška Trumpu u usporedbi s nekim bivšim predsjednicima

Na prikazanom grafu nalazi se postotak povjerenja koji je Trump, u usporedbi s nekoliko prethodnika, uspio ostvariti među stanovništvom. Njegov rad je odobravalo 86 posto republikanaca, ali samo 6 posto demokrata.⁶

Kako je vjera u tradicionalne medije padala, tako se Trump zapravo okoristio svakim njihovim napadom na svoje političke stavove. U svoju je politiku i državničku sposobnost čvrsto vjerovao, bez bilo kakvog kritičkog preispitivanja, a svaki spomen svoga imena, makar bio i napadan, shvaćao kao nešto pozitivno, jer je smatrao kako je najvažnije da njegovo ime dominira u medijima. Iako se o njemu često pisalo kao o ličnosti koja ima dvojbenu političku sposobnost, kao i mogućnost percepcije stvarnosti, on je iz dana u dan ipak jačao. Okoristio se popularnošću društvenih mreža i putem njih komunicirao izravno s biračima. U prilog mu je išla činjenica da je tijekom kampanje tek 32 posto građana i dalje vjerovalo tradicionalnim

⁶ <https://www.pewresearch.org/2021/01/29/how-america-changed-during-donald-trumps-presidency/>

medijima⁷. Trumpovi birači su, kao i on sam, tvrdili da su mediji u kampanji okrenuti protiv njega te da ga se pokušava sabotirati. Prema istraživanju *MediaQuanta*, Trump je za vrijeme kampanje dobio televizijsku minutažu vrijednu 5,2 milijardi dolara. U svojoj kampanji dobivao je potporu od medijskih ličnosti koje zastupaju desničarske ideologije kao što su Sean Hannity, Mark Levin, Michael Savage.

Twitter je pridonio Trumpovoj popularnosti čak i onda kada na njemu nije sam pisao. *CNN*, *CBS*, *NBC* i *MSNBC* spominjali su ga na *Twitteru* dvostruko više nego Hillary Clinton, njegovu glavnu konkurenticu za mjesto predsjednice. Trump u svojoj knjizi „Great again“ spominje kako nije morao trošiti novac na velike medijske reklame jer se o njemu pisalo i dok on to nije tražio. Kao što je rečeno, javnost ga je znala i puno prije kampanje, a činjenica da se kandidirao za predsjednika najutjecajnije države svijeta na početku je zvučala pomalo apsurdno. Rijetki su vjerovali da će uistinu biti jedan od glavnih odabira, čak i nakon kruga republikanskih predizbora na kojima je dobio potporu u nizu država. Kako nije imao političkog iskustva, u kampanji je iznosio niz kontroverznih i zbunjujućih ideja. Dio njegove retorike odnosio se i na omalovažavanje i vrijeđanje utjecajnih ljudi u američkoj politici, a velikim dijelom i kritiziranjem svoga prethodnika Baracka Obame. Jednom riječju, njegova je kampanja bila odraz njegove samodostatne ličnosti. Verbalno je vrlo često napadao i novinare. Prijetio im da će, ako on postane predsjednik, imati problema, kao što je izravno napomenuo vlasniku lista *Washington Post*. Novinare je optuživao za klevete i nazvao ih „najnepoštenijom skupinom ljudi“.⁸

Činjenica je da predizbori nisu ispunili svoju zadaću sprječavanja nekompetentnim ljudima ulazak u središnju izbornu utrku, čemu je taj specifični američki predizborni institut bio i namijenjen. Vodeći republikanci poduprli su Trumpa. U vrijeme izbora mediji su neprestano ukazivali na opasnu podjelu zemlje na dva tabora, što se dijelom može navesti i kao uzrok Trumpova sloma na izborima 2020. i razlog nereda koji su uslijedili nakon Trumpovog nepriznavanja izbornih rezultata.

Vratimo se, međutim izbornom procesu 2016., u kojem je Trump neočekivano trijumfirao. Najveću medijsku pozornost u kampanji dobio je upravo preko društvene mreže *Twitter*, s kojom je simbolički i završio svoj mandat. Njegovi tvitovi masovno su se prenosili u

⁷ Klauški, Tomislav. "Lažne vijesti i kako je Donald Trump iskoristio slabosti tradicionalnih medija u kampanji za američkog predsjednika." *Političke analize*, vol. 8, br. 30, 2017, str. 10-14. <https://hrcak.srce.hr/184732>. Citirano 08.06.2021.

⁸Steven Levitsky, Daniel Ziblatt- Kako je umirala demokracija: Što je Ameriku dovelo u sadašnje stanje i što novi predsjednik treba učiniti da ju izliječi (Zagreb, 2020.)

medijima, a broj je objava kao i tijekom mandata bio iznimno velik. Tvitovima je slao svoje kratke i jezgrovite poruke, kojima su njegovi zagovaratelji zatim punili druge društvene mreže.

Trump se u svojoj već spominjanoj knjizi želio prikazati i svojevrsnom medijskom žrtvom: „Već sam dugo čovjek kojeg mediji vole mrziti.“ Rečenica je to kojom započinje i poglavlje indikativnog naslova: „Naši 'nepriistrani' politički mediji“. Direktno proziva i Megan Kelly, novinarku *Fox Newsa*, inače iznimno utjecajnog medija koja ga je dugo bezrezervno podupirao, za napade na njega. Takve se optužbe protiv brojnih novinara mogu pronaći i u njegovim tvitovima. S druge strane, navodi da je upravo slikom koja se o njemu stvorila u medijima postao jedan od najvećih političkih brendova. Dakle, u isto vrijeme se obrušavao na medije, ali im je bio i zahvalan na pozornosti koju su mu pružali. Primjera radi, u utjecajnom britanskom *Guardianu* čitalo se čak 30 milijuna tekstova o Trumpu, dok je ta brojka za Hillary Clinton bila upola manja.⁹

⁹ Klauški, Tomislav. "Lažne vijesti i kako je Donald Trump iskoristio slabosti tradicionalnih medija u kampanji za američkog predsjednika." *Političke analize*, vol. 8, br. 30, 2017, str. 10-14. <https://hrcak.srce.hr/184732>. Citirano 08.06.2021.

5. Analiza Trumpovih tvitova

BBC, *CNN* i svi ostali veliki svjetski mediji, ali i oni na nacionalnim i regionalnim razinama, imali su 8. siječnja 2021. godine istu udarnu vijest. *Twitter* je toga dana trajno obrisao profil Donalda Trumpa. Njegov profil je bio diskutabilan od trenutka kada je postao predsjednik. Trumpova retorika nije bila karakteristična za političara i tako utjecajnu osobu, čemu je pridonijela i činjenica da je bio predsjednik najmoćnije države na svijetu. Njegova nas je javna komunikacija, doduše, čudila i prije nego je osvojio predsjednički mandat.

Na službenoj stranici *Twittera* 8. siječnja je objavljen tekst o suspenziji Trumpovog računa zbog načina na koji su njegove poruke prihvaćene i interpretirane te prevencije daljnjeg poticanja na nasilje. Tri dana ranije, odnosno 6. siječnja, dogodio se napad na Kongres koji su organizirali Trumpovi pristaše. Napad je bio rezultat objava na *Twitteru* nakon što je Joe Biden izabran za novog predsjednika SAD-a, čime je Trump i formalno izgubio izbore. "Statistički je nemoguće da smo izgubili izbore. Veliki prosvjed u DC-ju 6. siječnja. Budite ondje, budite divlji!". Trump je 20. prosinca na svom računu objavio ovaj tvit.¹⁰ Jasno je da je njime otvoreno potiče na nasilje, a koliko se ozbiljno shvaćaju njegove poruke potvrđuje činjenica da su mu pristalice izvršile napad na najviše državno predstavničko tijelo.

Nakon izbora je uporno tvrdio kako su rezultati krivotvoreni te kako je zapravo on pobijedio i zaslužio svoj drugi mandat. Napadom je prekinuta sjednica Kongresa, a zastupnici su uskoro uklonjeni iz svojih klupa. Prvi evakuirani bili su Mike Pence, američki podpredsjednik, te Nancy Pelosi, predsjednica Zastupničkog doma. I nakon napada Trump je tvrdio kako su izbori „ukradeni“, ali pristalice je ipak pozvao na prekid nasilja: „Ali sad morate ići kući. Moramo imati mir. Moramo imati zakon i red. Znamo kako se osjećate, ali idite kući, idite u miru, mi vas volimo, vrlo ste posebni“, objavio je istoga dana. Već 7. siječnja *Twitter* je blokirao Trumpov račun na 12 sati te mu zaprijetio potpunim blokiranjem. No, idući se dan obratio tvitom svojim biračima te najavio kako neće doći na inauguraciju 20. siječnja. Zamjenik šefa kabineta uskoro piše u Trumpovo ime kako neće biti problema s tranzicijom vlasti, iako se Trump i nadalje ne slaže s ishodom izbora.

Direktori *Twittera* procijenili su kako su njegove objave potencirale nasilje i kako je moguće da će se to u budućnosti događati pa je sukladno tome donesena odluka o trajnom blokiranju računa.

¹⁰ <https://hr.n1info.com/svijet/trump-je-u-prosinu-prozvao-pristase-na-prosvjed-6-sijecnja/>

Twitter račun otvorio je u svibnju 2009. godine. Otada pa do suspenzije na njegovom se profilu nalazilo 46.919 tvitova i 12.634 retvitova. Imao je 88,936.841 pratitelja, a sveukupan broj dobivenih lajkova na objave je 1.659,180.779. Poruke više nije moguće pronaći na *Twitteru*, ali postoji baza svih objava te se u medijima nalaze one koje su izazvale kontroverze ili čuđenje kod čitatelja. U više tekstova autori navode njegov profil kao mjesto na kojem su se gomilale dezinformacije, lažne optužbe i napadi na političare, novinare i osobe koje je Trump smatrao svojim protivnicima.

Kontroverzne objave pisao je i prije svog predsjedničkog mandata. Njegovi najčešće korišteni heštegovi bili su #trump2016 #makeamericagreatagain i #MAGA. U dva posto tvitova spominje *Fox News*, a lažne vijesti su tema u čak sedam posto njegovih tvitova¹¹. U bazi njegovih tvitova nalazi se preko 56 tisuća objava koje uključuju i dijeljenje tuđih sadržaja. Neke od objava koje uključuju multimedijske zapise nisu dostupne dok se one pisane nalaze unutar baze. Posljednjih stotinu tvitova lako je analizirati i kategorizirati jer gotovo svi svojim sadržajem komentiraju predsjedničke izbore. Zajedno sa svojim sljedbenicima širio je lažne vijesti o izborima i rezultatima, okrivljujući nadređene za lažiranje rezultata.

Deutsche Welle 7. studenoga 2020. godine objavio je tekst s netočnim izjavama koje je uputio Trump. Primjerice, jedan od njegovih pristaša napisao je tvit u kojem tvrdi da je u Winsconsinu napravljena pauza u brojanju nakon koje je Biden imao 100 tisuća glasova prednosti. Brojanje listića pristiglih poštom trajalo je duže, a takvo je glasovanje omogućeno kao posljedica koronavirusa, iako je bilo legalno i legitimno dugi niz godina unazad. Kako prenosi *DW* iz istraživačkog centra *Pew*, samo je svaki četvrti Trumpov sljedbenik, a riječ je u pravilu o osobama nižeg obrazovnog profila, htio prihvatiti glasovanje putem pošte. Isto tako, objavljeno je kako je Trumpov sin Eric dijelio video spaljivanja listića, koji je pogledan više milijuna puta. Ubrzo se saznalo da spaljeni papiri uopće nisu bili glasački listići. Eric Trump je kasnije na *Twitteru* dijelio vijest o posebnim flomasterima koji su se koristili za poništavanje glasova.

Postoji još nekoliko izjava Trumpovih pristaša koje su sadržavale niz dezinformacija i koje su trajna opasnost za demokratsko društvo. Trump se počeo koristiti lažnim vijesti, koje *Twitter* pokušava eliminirati, kako bi si osigurao drugi mandat. To mu, očekivano, nije donijelo pobjedu. Njegova su agresivnost i egoizam tijekom prebrojavanja glasova dostigli vrhunac i

¹¹ <https://www.tweetbinder.com/blog/trump-twitter/>

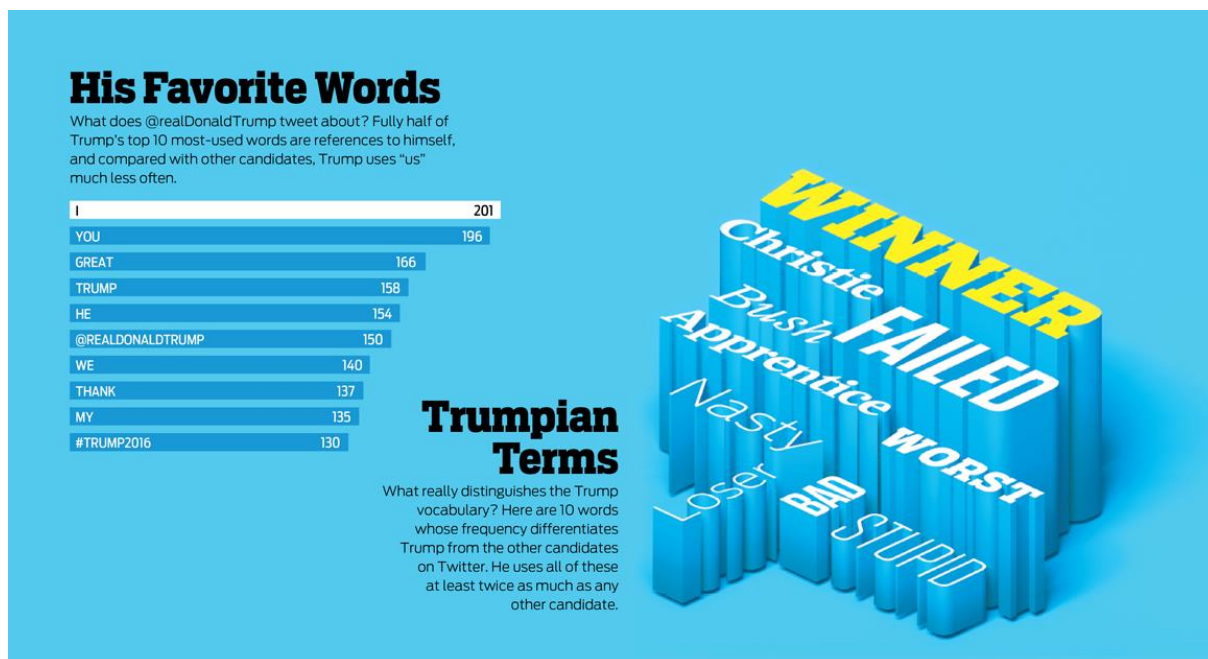
odbijao je priznati poraz. Njegov posljednji tweet je objavljen 8. siječnja 2021. godine, a glasi: „Za sve koji su pitali, ne budem došao na inauguraciju 20. siječnja“.

Ponašanje jednog bivšeg predsjednika može se opisati kao infantilno, jer nalikuje na dječju ljubomoru, a nesvjestan da je isključivo osobno kriv za svoj poraz na izborima. Mediji diljem svijeta objavljivali su tekstove „olakšanja“ nakon potvrde da je Joe Biden osvojio izbore. Prvi put nakon 150 godina dogodilo se da bivši predsjednik odbija doći na inauguraciju.

„Super. Najkorumpiraniji izbori u povijesti, dosad. Pobjedili smo!!!“ Trump je, dakle, i danima nakon rezultata izbora odbijao priznati poraz.

Od posljednjih stotinu, 78 Trumpovih tweetova je politički usmjereno. Uglavnom su to tweetovi i retweetovi o brojanju glasova i željenoj pobjedi na izborima. Njih 19 više nije moguće vidjeti jer je račun suspendiran, a na poveznici su se nalazi videozapisi. Dva tweeta odnose se na koronavirus, a jedan na medije. Nakon cijelog mandata provedenog svađajući se s medijima i kolegama političarima bilo je logično promatrati agresivnost i upornost kojom se borio za drugi mandat. Kao i obično, koristio se lažnim optužbama i osobnim vrijeđanjima, kao i beskrajnim veličanjem sebe samog.

Zastrašujuće je gledati gomile retvitova koje su nastale prenašajući njegove poruke. Iako naizgled omražen u javnosti, vrlo se lako moglo dogoditi da osvoji drugi mandat, jer je rezultat dugo bio neizvjestan. U mjesecima prije mandata američke umjetničke i estradne zvijezde i javno eksponirani intelektualci masovno su dijelili poruke podrške Joeu Bidenu, upozoravajući na opasnost koju donosi Trump. Takva je slika dolazila i do hrvatskih medija pa se moglo očekivati da Trump zapravo i nema šanse. Realnost je bila da su njegovi skupovi i javni nastupi i dalje bili masovno posjećeni, a podrška začuđujuće velika. Njegovu su kampanju mahom širili anonimni pristaše, frustrirani svojim socijalnim statusom u globalizacijskim procesima, služeći se medijskim jezikom kojega je i sam koristio.

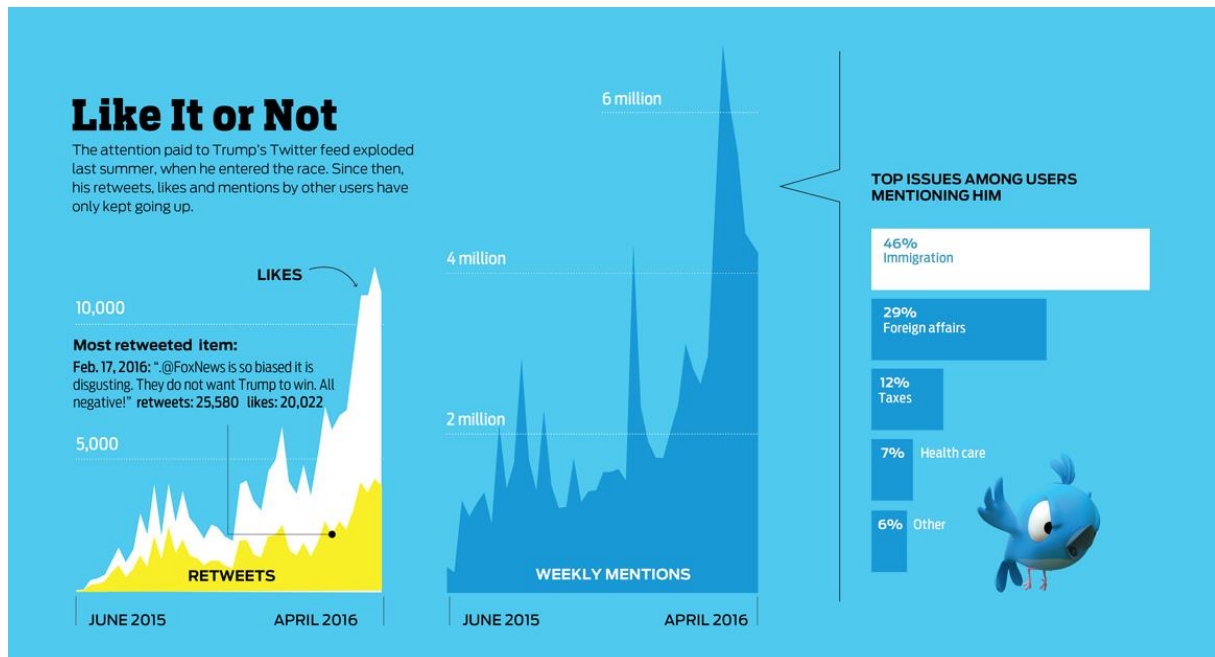
Slika 4 Trumpove najčešće korištene riječi na *Twitteru*
<https://www.politico.com/magazine/gallery/2016/04/donald-trump-twitter-account-history-social-media-campaign-000631/?slide=0>

Na slici 4 možemo vidjeti najčešće korištene riječi na *Twitteru* koje je Trump objavljivao. U skladu s narcisoidnom osobnosti, najkorištenija je riječ „ja“.

Druga najčešća riječ jest „ti“, u kojoj se izravno obraća čitatelju. Ona može biti korisna u ostvarivanju povezanosti s čitateljem. Tvitovi na taj način postaju osobni, a potiču i na sukreiranje sadržaja na društvenim mrežama. Njegovo prezime Trump treća je najkorištenija riječ, u što ulaze i tvitovi o obitelji koja je također aktivna na *Twitteru*. Na primjer, njegov sin Eric u nekoliko se tvitova javio u zaštitu svoga oca. „On“ je iduća najčešća riječ, nakon čega slijedi „@realdonaldtrump“, što je njegovo korisničko ime na toj društvenoj mreži. „Mi“ je šesta, a također i riječ koja može imati „zadaću“ kao i riječ „ti“. Zamjenica „mi“ često koristi političarima kao način približavanja građanima te za stvaranje suosjećanja s njima u vrijeme predizbornih kampanja, nesreća i sličnih događanja. Sedma je po redu riječ „hvala“, a slijedi „moja“. Deveta je „#Trump2016“, što je hešteg na njegovu predsjedničku kampanju 2016. godine.

Lako je uočiti da se pet od deset riječi odnosi upravo na njega. Ja, Trump, moj/a, #Trump2016, @realdonaldtrump među najkorištenijim riječima nalaze kao dokaz njegovog samoljublja i samopouzdanja. Profil je svakako privatn i podrazumijeva se da će se sadržaj odnositi na njega samog, ali svoj je profil također koristio za samoobranu od takozvanih „lažnih

optužaba“ i za napad na druge korisnike. Unutar ove analize portala *Politica* nalazi se podatak da takve riječi drugi kandidati koriste duplo manje. Analizirani materijal obuhvaća razdoblje od objave profila pa do travnja 2016. godine.

Slika 5 Pozornost koju je Trump izazvao na Twitteru
(<https://www.politico.com/magazine/gallery/2016/04/donald-trump-twitter-account-history-social-media-campaign-000631/?slide=0>)

Na slici 5 prikazan je porast Trumpove popularnosti na *Twitteru* u vrijeme kampanje 2016. godine. Na lijevom grafu prikazan je broj lajkova i retvitova na njegove objave. Unutar godinu dana, odnosno od lipnja 2015. do travnja 2016. godine, broj svih aktivnosti na njegovom profilu se naglo povećavao. Godine 2015. broj lajkova nije dostizao brojku od pet tisuća, a u travnju 2016. taj se broj penje iznad deset tisuća. Broj retvitova također raste, a oni zapravo znače dijeljenje Trumpovog tvita na profilima korisnika. Najčešće retvitana objava datira iz veljače 2016., a glasi: „@FoxNews je toliko pristan da je odvratn. Ne žele da Trump pobijedi. Sve negativno!“ Broj retvitova je veći od 25 tisuća, a lajkovi prelaze 20 tisuća. Desni graf je broj spominjanja Trumpa, odnosno njegovog profila na *Twitteru*. Sredinom 2015. ta je brojka oko dva milijuna ljudi tjedno, a do travnja 2016. će narasti do preko šest milijuna spominjanja tjedno. Također su analizirane teme u čijem kontekstu korisnici spominju Trumpa. Tako ga 46 posto korisnika spominje ga u kontekstu imigracija, 29 posto vezano uz inozemne afere, 12 posto u kontekstu poreza, sedam posto vezano za zdravstvenu zaštitu, a šest posto se odnosi na ostale teme.

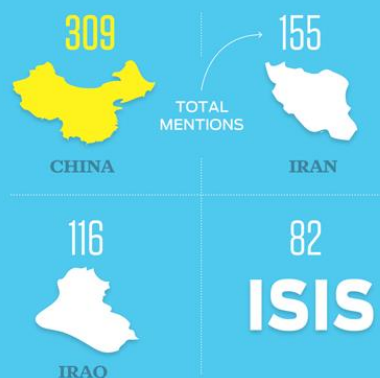
Sad!

@realDonaldTrump has turned the simple word "sad" into a catchphrase, using it or a variation 159 times since 2009. A very abbreviated list of the people, things and incidents he's called sad:

The killing of a woman in San Francisco by an undocumented immigrant · Bernie Sanders' giving his microphone over to Black Lives Matter protesters · A New York Times "puff piece" about Ben Carson · Glenn Beck · Barry Diller · Whoopi Goldberg · Lindsey Graham · "Cookie" (sic) Roberts · Mitt Romney · Stuart Stevens · The San Bernardino shooting · The United Kingdom's "massive Muslim problem" · Jeb Bush spending money on ads against Trump · The wrong winner being announced at the Miss Universe pageant · The media "incorrectly" defining the word "schlong"

Donald's World

Surprisingly, Mexico (with 74 mentions) isn't close to the top of @realDonaldTrump's most-mentioned countries since 2009: Trump spent years hammering China before launching his summer anti-immigration push.

Slika 6 Poštapalica i najčešće spomenute države (<https://www.politico.com/magazine/gallery/2016/04/donald-trump-twitter-account-history-social-media-campaign-000631/?slide=0>)

Kasnije ću spomenuti više Trumpovih neodmjerenih izjava, čak i s patološkim prizvucima, vezanih za neke osobe, uključujući i druge političare. Za dio njih teško je i proniknuti u smisao. Trump je vrlo često svjesno bezobrazan i nemaran, a stvar dodatno pogoršava njegova izjava da mu se tvitovi mogu koristiti kao službeni stavovi predsjednika SAD-a. Tako se, među njegovim frazama i poštapalicama, ističe riječ „tužno“, koju ne koristi prikladno. Odnosno, u nekoliko slučajeva koje je *Politico* naveo ta će riječ biti tipična za događaje koje je Trump ironično nazvao tužnima, jer su u njih bile upletene osobe ili društvene skupine koje mu nisu po volji. Recimo, „tužno“ je ubojstvo žene koje je učinio ilegalni imigrant. Ili, trenutak kada je Bernie Sanders dao mikrofon ljudima s protesta afroameričkog pokreta Black lives matters. „Tužan“ mu je i problem Ujedinjenog Kraljevstva s muslimanima. „Tužnima“ naziva i više osoba, poput Glenna Becka, Lindsey Graham, Stuarda Stevensa. Njegovo „tužno“ prisutno je u puno njegovih izjava za previše ozbiljne stvari. Koristi ga i za vrijeđanje drugih, što je samo jedan od pokazatelja njegove kasnije neprimjerene retorike kao predsjednika. Od otvaranja računa do 2016. godine koristio je tu riječ čak 159 puta.

Države koje je često spominjao očekivano su se našle na popisu. Kinu je spomenuo čak 309 puta, a sve to prije negoli je uopće postao predsjednik. Kasnije će kriviti Kinu za sve nedaće koje su snašle SAD, uključujući i koronavirus. Iran je spomenuo 155 puta, a Irak 116 puta. ISIS spominje 82 puta.

Virus Covid-19 spominje se u njegovim tvitovima 105 puta. Indikativno je da ga ne naziva koronavirus već „kineski virus“. Tako 27. siječnja 2020. piše prvi tvit o koronavirusu u kojem nudi pomoć Kini, nudeći svoje znanstvenike, te navodi kako je nekoliko slučajeva prijavljenih u Americi pod kontrolom. Zanimljivo je da u prvim tvitovima uopće nije sumnjao na opasnost od tog virusa. Vrijeme je pokazalo da je upravo taj virus bio jedan od razloga pada njegove popularnosti.

6. Trumpov odnos prema ženama na *Twitteru*

„Oprostite gubitnici, ali moj je I.Q. jedan od najviših – i svi to znate! Molim vas, nemojte se osjećati glupima ili nesigurnima, niste vi krivi“.

Ovaj tvit objavljen je 2013. godine, a odraz je samodopadnosti koju je Trump isticao tijekom cijelog djelovanja na *Twitteru*. Jasan je pokazatelj omalovažavanja drugih i veličanje samog sebe. Iako nije objavljen za vrijeme mandata, takav pristup nije primjeren javnoj osobi. Kao što je više puta napomenuto, Trump je u javnosti oduvijek bio poznat kao veliki egoist. Spomenuti je tvit bio uvertira za kasnije tvitove, koji će ostati zapamćeni u javnosti, a zabilježeni na portalu *Sky Newsa*. Iste je godine objavljen i tvit koji ističe njegov seksizam, koji je više puta komentiran u medijima:

„26.000 neprijavljenih seksualnih napada u vojsci, 238 presuda. Što su ti geniji očekivali kad su spojili muškarce i žene?“

Umjesto da osudi ponašanje vojnika, Trump svojim stavom indirektno odobrava seksualno napastovanje zbog puke činjenice da su u vojsci spojeni muškarci i žene. Njegov odnos prema ženama ostat će zapanjujući i kasnije. Godine 2019. izlazi knjiga autora Barryja Levinea i Monique El- Faizy „Sve predsjednikove žene: Donald Trump i stvaranje predatora“. Knjiga sadržava 43 priče žrtava verbalnog i fizičkog neprimjerenog ponašanja koje su doživjele od Trumpa. U njih ulazi i čak 26 slučajeva silovanja. U slično vrijeme izbio je skandal u kojeg je bila uključena Summer Zervos, koja je također optužila Trumpa za seksualno napastovanje. On je u medijima negirao svako nepoželjno ponašanje za koje je bio optužen te je često naglašavao kako poštuje žene, iako njegovo ponašanje nije u skladu s time. Svojom moći, utjecajem i novcem i dalje uspijeva zataškati takve slučajeve na koje se u pravilu zaboravlja odmah nakon objava u medijima: „Obećao da sam da neću komentirati plastične operacije koje nisu uspjele“, tvit je koji se odnosi na pjevačicu Cher.

Kada ne bismo znali autora, lako bismo ga mogli prepisati nekom adolescentu ili čovjeku koji se trudi zabaviti publiku na društvenim mrežama. Takav način izražavanja kosi se sa stvarnom retorikom koju očekujemo od predsjednika, štoviše predsjednika najmoćnije i najrazvijenije države na svijetu. Također nije nimalo relevantan da bi se morao naći na ičijem profilu. Tvit nema smisla jer izravno vrijeđa izgled druge osobe, što zapravo i nije tolika rijetkost u Trumpovom izražavanju.

Još neukusniji komentar usmjerio je svojoj protukandidatkinji na predsjedničkim izborima: „Ako Hillary Clinton ne može zadovoljiti svoga muža, zašto misli da može zadovoljiti Ameriku?“ Zašto Donald Trump misli da poznaje ili smije na internetu komentirati nečiji seksualni život i na taj način pridobiti glasove glasača? „Osoba s nevjerojatno niskim I.Q.-om“ je, po njemu, zastupnica Maxine Waters.¹² Sličan tvit uputio je i Arriani Huffington, grčko-američko autorici: „@ariannahuff je neprivlačna i iznutra i izvana. Potpuno razumijem zašto ju je bivši suprug ostavio zbog muškarca - donio je dobru odluku.“ Prvi je tvit objavljen 2012. godine, a tri godine kasnije slijedi: „Koliko novca izuzetno neugledna (i iznutra i izvana) Arianna Huffington plaća siromašnom bivšem mužiću za upotrebu njegovog imena?“. Trump, dakle, besramno koristi nepristojne izraze prema osobama suprotnog spola, usput negativno komentirajući i njihov vanjski izgled, što je za ponašanje javne i iznimno utjecajne osobe za svaku osudu. On tendenciozno propitkuje tuđe živote koristeći te informacije, pogotovo kada nalazi neki obiteljski „prljavi veš“, u vlastite političke svrhe.

Nekoliko je sličnih poruka uputio i komičarki Rosie O'Donnell. Njihova se imena zajedno spominju u medijima od 2006. godine, nakon što je O'Donnell u javnosti iznosila svoje stavove o Donaldovim odlukama. U prosincu te godine Trump je, kao vlasnik licence, odlučio da neće otpustiti Taru Conner s natjecanja za Miss nakon što je otkriveno da je uzimala droge, pila alkohol i imala seksualne aktivnosti na tom natjecanju. Dan kasnije na televiziji O'Donnell je kritizirala njegovu odluku te na to dodala da nije sam zaslužan za svoj uspjeh te da je „prodavač zmijskog ulja u maloj kući u preriji“¹³. Nakon toga počinje dugogodišnja serija njihovih obostranih vrijeđanja i izljeva mržnje preko društvenih mreža. „Žao mi je Rosieine nove partnerice čiji su roditelji shrvani pomisli da je njihova kći s @ Rosie - pravom gubitnicom“, objavio je nakon što je O'Donnell pronašla novu životnu partnericu. Ona mu je odgovorila na isti način: „Ti si guzica, u svakom smislu“.

Konflikte je uglavnom započinjao Trump, s vremena na vrijeme sjetivši se na *Twitteru* komentirati njen izgled i osobnost temeljenu na vlastitom stavu: „Žao nam je, @Rosie je mentalno bolesna žena, nasilnica, lutka i, iznad svega, gubitnica. Osim toga, ona je jednostavno prekrasna!“ Nadalje, „Rosie je gruba, bezobrazna, odvratna i glupa - osim toga jako mi se sviđa!“ Javna ponižavanja u krajnjem slučaju mogu dovesti do depresije i suicidalnih misli, o

¹² <https://theweek.com/articles/655770/61-things-donald-trump-said-about-women>

¹³ <https://edition.cnn.com/2015/08/07/politics/donald-trump-rosie-odonnell-feud/index.html>

čemu se mnogo govori u medijima i među psiholozima, pri čemu se ipak ne vrednuje dovoljno spoznaja da takve metode koristi najutjecajnija osoba na svijetu.

Kako je već rečeno da se obrušavao na novinarke (ni njihove muške kolege nisu izuzetak), potrebno je navesti još nekoliko primjera koji se odnose i na njihov vanjski izgled. „Postoje mnogi urednici koji su dobri, neki sjajni, a neki loši. Ali najmanje talentirana od svih je prgava Gail Collins iz NYTimesa.“ „Lice psa“ – o novinarki iz *New York Timesa*, Gail Collins. „Odbijam nazvati Megyn Kelly bimbo, jer to ne bi bilo politički korektno. Umjesto toga, nazvat ću je samo laganom reporterkom!“ „Tako je prosječna u svakom pogledu, tko joj se, dovraga, želi udvarati!“ – o Megyn Kelly, novinarki s televizije *Fox News* koju proziva i u svojoj knjizi „Great Again“. „@morningmika je ljuta, neurotična i ne baš bistar nered!“ o Miki Brzezinski. Trump proziva one koji su kritički nastrojeni prema njegovoj pojavi i uobičajeno za njega svatko tko ga kritizira postaje meta njegove naravi.

„Hillary Clinton je slaba i neučinkovita - nema snage, nema izdržljivosti.“ U bazi njegovih tvitova pronađeno je 346 u kojima spominje Hillary Clinton, svoju protukandidatkinju na izborima. „Hillary Clinton nema snage ni izdržljivosti da bude predsjednica.“ „Hillary Clinton glavni je rizik nacionalne sigurnosti. Ne predsjednički materijal!“ Vrlo je lako pronaći one tvitove u kojima direktno omalovažava svoju protivnicu. U ovim primjerima nema obrazloženih razloga kojima bi mogao potkrijepiti svoje tvrdnje. Ovi primjeri nisu samo seksistički, već su za svaku osudu zbog načina komuniciranja u javnom prostoru. Izjava da je Hillary glavni rizik nacionalne sigurnosti dokaz je njegovih prljavih metoda u borbe za pozornost javnosti za vrijeme kampanje. Slične je poruke koristio kako bi ocrnio političarku Carly Fiorinu, makar je dolazila iz njegove Republikanske stranke. „Carly Fiorina je užasna u poslu - posljednje što treba našoj zemlji!“ „Upravo sam shvatio da ako slušate Carly Fiorinu dulje od deset minuta, razvijete snažnu glavobolju. Ona nema šanse!“

7. Trumpov odnos prema novinarima na *Twitteru*

Slobodni mediji jedan su od temelja demokracije. Svako narušavanje slobode medija i novinara znači kršenje slobode govora, što je posebno naglašeno i u američkom ustavu. Trump je svojim ispadima sustavno ocrnjivao novinare, a tvitovima poticao na mržnju. Njegove pristalice davale su mu potporu pišući slične tvitove s lažnim vijestima.

Krenimo od najpoznatijeg primjera, koji je imao vrlo ozbiljne posljedice na globalnu društvenu zbilju, samim tim i na Trumpovu karijeru. Za vrijeme njegova mandata koronavirus je zahvatio i SAD, a Trump je učestalo optuživao medije za širenje lažnih vijesti o brojkama zaraženih. Do 9. lipnja 2021. godine u SAD-u je zabilježeno 33,4 milijuna slučajeva koronavirusa, od čega je 598 tisuća smrtnih slučajeva. Za cijelu pandemiju okrivio je Svjetsku zdravstvenu organizaciju koja je, prema njegovim riječima, predugo vjerovala informacijama iz Pekinga.

„Lažne vijesti s niskim ocjenama MSDNC (Comcast) i @CNN čine sve što je moguće kako bi koronavirus izgledao što je moguće lošije, uključujući panična tržišta, ako je moguće“, tvitao u veljači 2020. godine. Iako tvrdi da je dobro reagirao na pandemiju, navedeni podatci to ozbiljno dovode u pitanje. Dok su države planirale borbu protiv koronavirusa i pokušavale minimalizirati broj žrtava, Trump je odbijao vjerovati kako je virus opasan i odlučio optuživati medije za preuveličavanje. Zato je 8. ožujka 2020. ponovno je tvitao o navodnim lažnim vijestima: „Lažni vijesti medija čine sve što mogu kako bismo izgledali loše. Tužno!“, a slično objavljuje i deset dana kasnije: „Nova priča o lažnim vijestima je sramotna i lažna.“

Sve u svemu, u vrijeme pandemije njegova je mržnja prema medijima posebno došla do izražaja, jer su mediji njegove stavove kritički preispitali. Uporno je koristio izraz „lažne vijesti“, a novinare je, što predsjednik jedne demokratske zemlje nikako ne bi smio činiti, nazivao i „neprijateljima ljudi“, „neiskrenima“, „lošim ljudima“, „ljudskim ološem“ i „najgorim ljudskim bićima koje ćete ikada upoznati“.¹⁴

Brojke to najbolje potvrđuju. Prema bazi Stephanie Sugars iz 2019. godine, Trump je od početka kampanje 2015. pa do kraja 2019. godine napao medije u čak 1900 tvitova. Uglavnom se koristio već navedenim izrazima, a više od 600 tvitova izravno je usmjereno „neprijateljskim“ medijima. Najčešće mete bili su *NBC*, *MSNBC*, *New York Times*, *CNN* i *The Washington Post*. U 100 tvitova obraća se poimence novinarima, a u 30 novinskim

¹⁴ <https://cpj.org/reports/2020/04/trump-media-attacks-credibility-leaks/>

organizacijama. „Amazon Washington Post i tri reportera s jadnim životima, Matt Zapposky, Josh Dawsey i Carol Leonnig, napisali su još jednu priču o lažnim vijestima, bez ikakvih izvora (čista fikcija)... Oboje negiramo ovu priču koju su znali i prije nego što su je napisali. Smećarske novine“. Prema podacima Fact Checkera iz *The Washington Posta*, Trump je prve tri godine mandata izrekao i objavio čak 16.241 lažnu tvrdnju, što je sam po sebi fascinantni podatak. Krivio je medije diljem zemlje za obmanu stanovništva, a prema broju provjerenih laži lagao je 14 puta dnevno. Nije poznato ima li pandama tome među liderima demokratskih država u novijoj povijesti.

Unatoč rigidnim desničarskim stavovima, koji su Trumpu puno pomogli da dođe na vlasti, *Fox News* našao se na njegovoj meti nakon izbora 2020. godine. „Dnevna gledanost Fox Newsa se skroz srozala. Za vikend je još gore. Tužno je gledati kako se ovo događa, ali zaboravili su što ih je učinilo uspješnima, zbog čega su bili popularni. Zaboravili su na Zlatnu gusku. Najveća razlika u izborima 2016. i 2020. bio je Fox News.“ Optuživao je *Fox* za širenje lažnih informacija, jer je to bio važni medij koji je odlučio promijeniti stranu. Ono što je posebno razbjesnilo Trumpa bio je prekid istupa njegove glasnogovornice Kayleigh McEnany dok je pred kamerama govorila o prevari na izborima. Trump nije bio spreman na poraz na izborima, a posebno ga je šokiralo što je izgubio utjecaj u tako velikom mediju. Zato je u to vrijeme najčešće spomenuti pojam u njegovim tvitovima bio upravo *Fox News*. S drugim važnijim medijima, koji su također prekidali istupe u kojima su se ponavljale Trumpove paranoične i neistinite tvrdnje, nikad se ni nije prestajao boriti. Uzmimo tipične primjere:

„Lažne vijesti s niskim ocjenama MSDNC (Comcast) i @CNN čine sve što je moguće kako bi koronavirus izgledao što je moguće lošije, uključujući i panična tržišta, ako je moguće.“

„@CNN nema izvore o radnoj skupini. Njihovi "izvori" su izmišljeni, čista fikcija! Jim Acosta je lažni novinar!“

„Vau. @CNN se prehladio manipulirajući riječima i značenjem mog govora od 4. srpnja. Bili su drski, očajni. Pazi što se događa!“

Jedan od vodećih svjetskih medija, CNN, spominje se u čak 623 tvita, od čega su nemali izravne optužbe za navodnu „antitrumpovsku kampanju“. Ono što je osobito dovelo do eskalacije u odnosu CNN-Trump je tužba koju je CNN pokrenuo protiv Trumpa osobno, zatim njegova šefa kabineta Johna Kellyja, glasnogovornicu Bijele kuće Sarah Sanders, njezina zamjenika Billa Shinea, šefa tajne službe Josepha Clancyja i nepoznatog službenika koji je

njihovom novinaru Jimu Acosti oduzeo akreditaciju za ulaz u Bijelu kuću.¹⁵ Novinar najpoznatije svjetske informativne mreže je akreditaciju izgubio zbog navodnog „neprimjerenog ponašanja“.

Slika 7 Trump o medijima

„Mnogo više dezinformacija izlazi sa CNN-a, MSDNC-a, New York Timesa i Washington posta nego je izašlo iz neke strane države, sve zajedno. Lažne vijesti su Neprijatelji ljudi!“

Lako je uočljivo da je Trump odbio posumnjati u svoju sposobnost rasuđivanja pa su mediji morali biti krivi za sve njegove neuspjehe. Uvijek je to moralo biti neki oblik širenja „lažnih vijesti“. Američka se javnost, svjesna liberalne medijske tradicije, svjesna da novinarima nije dužnost biti podređeni vladajućima pa su u tom napadima mahom bili na novinarskoj strani. Nesporno je, po tome, da se političari mogu lakše naći na meti kritika, što uključuje i najmoćnijeg svjetskog državnika.

¹⁵ <https://hr.n1info.com/svijet/a347253-cnn-podnio-tuzbu-protiv-donalda-trumpa/>

8. Trumpov odnos na *Twitteru* prema prethodniku i nasljedniku u Bijeloj kući

Joe Biden postao je 46. predsjednik SAD-a. Nakon Obamine pobjede 2009., Biden je postao njegov potpredsjednik. Na predsjedničkim izborima 2020. pobijedio je Trumpa, koji nije bio spreman podnijeti poraz, neovisno o argumentima koji bi na to upućivali. U bazi Trumpovih tvitova nalazi se njih 469 koji spominju Bidena. Jedan od prvih tvitova o Bidenu biše je nego karakterističan: „Ludi Joe Biden pokušava se ponašati kao tvrd momak. Zapravo je slab, i psihički i fizički, a opet mi prijeti, drugi put, fizičkim napadom. Ne poznaje me, ali spuštao bi se brzo i teško, plaćući do kraja. Ne prijeti ljudima Joe!“ Tvit datira iz 2018. godine, a sadržava tipičan način Trumpova izražavanja prema političkim protivnicima. Pokušava ga, naime, poniziti, aludirajući na to da je slab, vjerojatno misleći na njegove godine, iako je njihova dob poprilično slična (Biden 78, Trump 74). „Joea Bidena je vezao jezik tijekom vikenda kada nije uspio pravilno iznijeti vrlo jednostavnu rečenicu o svojoj odluci da se kandidira za predsjednika. Naviknite se, još jedan pojedinac s niskim I.Q.-om.“ Poruka podsjeća na onu gdje Trump veliča vlastitu pamet, ovaj put podcjenjujući tuđu.

Trump se i prije kampanje koristio jezikom ulice kako bi, ako nikome drugome već samome sebi, dokazao kako je nadmoćan u odnosu na svakoga. „Joe Biden samo je rekao 'vjerujemo u činjenice, a ne u istinu'. Vjeruje li itko stvarno da je mentalno sposoban za predsjednika? 'Igramo' se u vrlo velikom i kompliciranom svijetu. Joe nema pojma!“ Nekoliko mjeseci prije izbora Trump se i dalje koristi neobjašnjivim i bizarnim porukama pokušavajući oblatiti protukandidata. Mnogo je tvitova u kojima komentira Bidenov izgled, izjave, nastupe i naglašava kako je nekompetentan za vođenje države i kritizira njegovo shvaćanje politike.

Biden je u nekoliko tvitova odgovarao na Trumpovo vrijeđanje, uz poruku da se ljudi neće morati bojati njegovih tvitova kada postane predsjednik. Time je aludirao na Trumpovo drsko i bezobzirno ponašanje. Sažeto rečeno, Biden nije pokretao svađe, ali je u njima sudjelovao. Za vrijeme napada na Kongres objavio je četiri tvita, od kojih u tri govori da ono što se događa tamo nije preslika cijelog američkog društva. U jednom poziva Trumpa da obrani Ustav i zaustavi nasilje u Kongresu: „Pozivam predsjednika Trumpa da sada izađe na nacionalnu televiziju kako bi ispunio zakletvu i obranio Ustav zahtijevajući kraj ove opsade.“

Broj Trumpovih tvitova usmjerenih na Bidena povećao se 2019. i kulminirao 2020. godine. *Twitter* je bio glavno oružje u borbi za mjesto predsjednika koristeći se sličnim porukama kao i u kampanji protiv Hillary Clinton. Najčešći epiteti koje koristi protiv njega su „uspavani“ i

„korumpirani“, a komentirajući njegove poteze često naglašava kako je nesposoban: „Joe Biden proveo je posljednjih 47 godina angažirajući vaše poslove, otvarajući vaše granice i žrtvujući američku krv i blago u beskrajnim stranim ratovima. Nepromišljeni je globalist kojem nije stalo do radnih ljudi. U više je navrata pokušao smanjiti zdravstvenu i socijalnu zaštitu.“ Već sedam minuta nakon ovog objavljuje idući tweet: „Joe Biden je korumpirani političar - obitelj Biden sve više podsjeća na obitelj zločinaca. Uzeli su milijune dolara od kineskih komunista, dok je potpredsjednik Biden poslao poslove iz Michigana u Kinu. Ako Biden pobijedi, Kina pobjeđuje. Kad pobijedimo, pobjeđuje Michigan, a pobjeđuje AMERIKA!“ U tom kontekstu treba pripomenuti da je Trump još 2012. okrivio Kinu za stvaranje globalne ekološke krize: „Koncept globalnog zagrijavanja stvorili su Kinezi... kako bi američku proizvodnju učinili nekonkurentnom“.

I u predsjedničkom mandatu tema više desetaka Trumpovih tweetova bila je upravo Kina, a Bidena je optuživao da radi u njenu korist. U tri tvita može se sažeti kako je Trump u svom mandatu, ovisno o osobnim interesima i kontaktima, ipak mijenjao mišljenje o Kini. Godine 2017.: „Neuspjeli @nytimes mrzi činjenicu da sam razvio sjajan odnos sa svjetskim čelnicima poput Xi Jinpinga, predsjednika Kine...“ Godine 2018.: „Nismo u trgovinskom ratu s Kinom, taj su rat prije mnogo godina izgubili glupi ili nesposobni ljudi koji su predstavljali SAD. Sada imamo trgovinski deficit od 500 milijardi dolara godišnje, a krađa intelektualnog vlasništva (vrijedi još – op. a.) 300 milijardi dolara. Ne možemo dopustiti da se ovo nastavi!“ Godine 2020.:“ Slučajevi novog kineskog virusa rastu (zbog masovnih testiranja), smrtnih slučajeva je sve manje, „nisko i stabilno“. Mediji za lažne vijesti trebali bi to izvijestiti, a također i da novi brojevi poslova postavljaju rekorde!"

Trump se za privlačenje glasova do krajnjih granica koristio nacionalizmom i veličanjem SAD-a do groteskних granica. Njegova retorika obilovala je pretjerivanjima o superiornosti Amerike. Bilo kakva pojava uspješnog tržišnog konkurenta Trumpu je predstavljala prijetnju. Ukratko, sve što nije američko - ne valja. Bio je uvjeren kako će za vrijeme njegovog mandata ekonomija SAD-a naglo skočiti, ali nije uspio ostvariti obećanje o ekonomskom rastu od četiri posto godišnje. Isto tako je tvrdio kako je za Amerikance napravio više u 47 mjeseci nego Biden u 47 godina svoje političke karijere. Tako je ustvrdio da će Kina pobijediti ako Biden osvoji izbore. „Joe Biden povećao bi izbjeglice iz terorističkih država za 700%. Njegov plan preplavio bi vaše zajednice i pretvorio Michigan, Minnesotu, Wisconsin i cijeli Srednji zapad u izbjeglički kamp. Štitim vaše obitelji i držim radikalne islamske teroriste IZVAN naše zemlje!“ Ono što kritizira kod svog protukandidata zapravo su ideje koje su suprotstavljene njegovima.

Izbjeglance, teroristi, ilegalni radnici bili su u središtu pozornosti njegove kampanje, a kasnije je provodio u djelo zabrane ulaska građanima bliskoistočnih zemalja. Ponovno se trudio ideološki uzdići američku naciju, koja uvijek i svugdje mora biti prva i najvažnija (predizborna parola; „America first“). Iako mu je temeljna ideja bili podići zid prema Meksiku, demagoški se udvarao Hispanoamerikancima, napadajući u kontekstu svog suparnika na predsjedničkim izborima: „47 godina, pospani Joe Biden izdavao je Hispanoamerikance. Sada želi zatvoriti vaša mala poduzeća, eliminirati izbor škola i napasti naše heroje latinoameričke policije. Uvijek ću stati uz nevjerojatnu latinoameričku zajednicu!“ Lažno suosjećanje za Hispanoamerikance istaknuto je u Trumpovom tvitu u nadi da će tako pridobiti Bidenove glasače, ali je time samo podsjetio na to koliko je u svom mandatu zanemarivao i omalovažavao manjine. To ga nije priječilo da sa suprotnim tezama napadne svog konkurenta: „Joe Biden je bio katastrofa za Afroamerikance i Latinoamerikance - borim se za građane svih rasa, boja i vjeroispovijesti.“

U tekstu *National Public Radia* navode se kako se na Trumpa gledalo kao na predsjednika koji je bio najveći rasist od svojih prethodnika¹⁶. Ipak, taj je problem u SAD-u puno dublji pa se i među ranijim stanarima Bijele kuće može govoriti o rasizmu, ali ne tako transparentnom. Trump je kao predsjednik bio eksplozivan i direktan, što zapravo nije uobičajeno u političkim obraćanjima i zato je dobivao toliku pozornost. Njegova je retorika jedan je od razloga poraza na izborima. Za vrijeme isticanja prve kandidature, 2015. godine, pozivao je na zabranu ulaska svih Muslimana u državu. Kasnije, demagoški pozivajući Afroamerikance na glasanje, izjavio je: „Živite u siromaštvu, vaše škole nisu dobre, nemate posao, 58 posto vaše mladosti je nezaposleno. Što, dovraga, imate za izgubiti?“. „Zašto svi ti ljudi iz usranih zemalja dolaze ovamo?“, izjavio je u jednom odgovoru na novinarsko pitanje, aludirajući na afričke države i Haiti. Zato su optužbe upućene Bidenu bile vrlo licemjerne i krajnje nekorektne. Naposljetku, njegov se rasizam očitavao i u odnosu prema Kine.

Komunikacija usmjerena njegovu prethodniku, Baracku Obami, ne razlikuje se mnogo. Trump je izazvao kontroverze u javnosti šireći laži o bivšem predsjedniku. Jedan od takvih primjera dogodio je u kolovozu 2020. godine, kada je optužio Obamu za špijuniranje kampanje, i to u korist demokratskog kandidata Bidena. Za to nisu postojali nikakvi dokazi. Indikativno je, međutim, da se to dogodilo one večeri kad je Kamala Harris predložena za Bidenovu zamjenicu na predsjedničkim izborima. „Zapamtite, ja ne bih bio predsjednik sada da su Obama i Biden pravilno odradili svoj posao. Činjenica je da su bili UŽASNI !!!“ Uslijedila je još veća

¹⁶ <https://www.npr.org/2020/10/19/925385389/is-trump-really-that-racist?t=1628163978580>

optužba: „Pokazalo se da je Obamina administracija jedna od najkorumpiranijih i najnesposobnijih u povijesti SAD-a. Zapamtite, on i Pospani Joe su razlozi zbog kojih sam u Bijeloj kući!!!“ Optuživao je Obamu da želi spriječiti njegov ulazak u Bijelu kuću. U nebrojeno je tvitova tvrdio da Obama na razne načine sabotira njegovu kampanju. Sukladno tome, Trumpovo neprihvatanje poraza dovelo je u vrijeme nereda pred Kongresom do tvita kojim će osigurati trajno gašenje profila: „Do ovakvih događaja dođe kad nekom ukradete izbore“. Kako je odobravao silovanje žena jer su se našle u prisutnosti muškaraca, tako je po njegovom mišljenju nasilje opravdano kada kandidat izgubi izbore.

Michael Humphrey, novinar s portala *The Conversation*, analizirao je Trumpove tvitove i podijelio ih u pet tema sažetih u kratke i krajnje opasne tvrdnje:

- Prava verzija Sjedinjenih Država okružena je napadačima;
- Pravi Amerikanci to mogu vidjeti;
- Ja (Trump) sam jedinstveno kvalificiran da zaustavim ovu invaziju;
- Ustanova i njezini agenti me sputavaju;
- SAD je zbog toga u smrtnoj opasnosti.¹⁷

Trump je svoj mandat posvetio okrivljujući medije, demokrate, Kinu, korporacije za uništavanje SAD-a, a jedina nada u spas je bio upravo on. Njegovim mandatom počelo je vrijeme egoistične vladavine jednog bogataša kojem mediji posvećuju više vremena negoli je to bilo svrhovito. Politika je to koja je vodila isključenju svakoga tko nije Amerikanac, neizravno i bijelac/kršćanin. Njegove poruke gotovo kao da govore da se cijeli svijet okrenuo protiv SAD-a pa je „lijek“ našao u širenju rasizma s kojim se ta država ionako bori od svog nastanka. Otvoreno je pozivao na mržnju, što se dokazalo krvavim pohodom njegovih pristaša 6. siječnja 2021. godine. Njegovi su istupi nemalom dijelu američkih građana bili predmet zgražanja, a ista je reakcija bila i u svjetskoj javnosti, čak i prije dobivenih izbora.

Prateći hrvatske medije posljednjih nekoliko godina uočava se poprilična informiranost o Trumpovim potezima i izjavama, što nije uobičajeno za praćenje vanjske politike u nacionalnim medijima. Više je pozornosti posvećeno njegovom negoli nekom prethodnom mandatu, no to nije toliko govorilo o Trumpovoj politici, koliko o njegovim ispadima tijekom konferencija i gostovanja u medijima.

¹⁷ <https://theconversation.com/i-analyzed-all-of-trumps-tweets-to-find-out-what-he-was-really-saying-154532>

9. Zaključak

Bidenova pobjeda na predsjedničkim izborima krajem 2020. godine zadala je Trumpu težak udarac, s kojim se dugo nije želio pomiriti. Nakon niza optužbi o namještanju izbora, napokon je nakon eskalacije nasilja u zgradi Kongresa odlučio priznati poraz, ali je javno obećao da se neće prestati boriti za bolju Ameriku. Dio njegove moći nalazila se u društvenoj mreži koja je obilježila njegov mandat. U ranijim poglavljima u više je tvitova potvrđeno da se niz puta nije libio pisati prvo što mu padne na pamet. Kao predsjednik, ali i kao tviteraš, bio je impulzivan, bezobrazan i krajnje egoističan. Njegovi uobičajeni tvitovi za druge političare bili bi skandal, ali naučio je američku javnost kako prihvatiti nedoličnu komunikaciju putem servisa koji je tek nedavno postao mjesto za političko oglašavanje i komuniciranje. Njegove poruke dosezale su ljude diljem svijeta zahvaljujući internetskim kanalima.

Upravo su zbog toga medijske zvijezde istupile protiv njega i javno bodrile Joea Bidena u utrci za predsjednika SAD-a. Rad potvrđuje da se koristio i seksističkim ispadima prema svojoj protukandidatkinji na izborima 2016. godine, Hillary Clinton, ali i ostalim ženama političarkama. Zaključak je kako je Donald Trump svjesno širio govor mržnje prema svim neistomišljenicima. Time se potvrđuje dio moje prve hipoteze koja tvrdi da njegova retorika nije bila primjerena ulozi predsjednika SAD-a. Djelomično je potvrđeno kako je zbog toga izgubio drugi mandat, što se ne može zaključiti samo na temelju ovog istraživanja, ali je jasno da je njegova javna komunikacija bitno utjecala na odluke biračkog tijela. Druga je hipoteza u potpunosti potvrđena, jer je evidentno da je učestalo koristio govor mržnje u javnom prostoru.

Njegovi su ispadi prema novinarima također bili okidač za kraj njegove političke karijere. Nijedan medij se više nije priklanjao njemu, a dio novinara bio je osobno uvrijeđen njegovim ispadima. Kako mu je vrijeme mandata istjecalo, postepeno je gubio podršku. Mediji, građani, kolege i suparnici kritizirali su njegov način javnog komuniciranja i medijska je pristranost na određeni način bila opravdana zbog straha koji se širio zemljom.

Ukidanje Trumpovog *Twitter* računa nekima je bilo ograničavanje slobode govora. Ipak, njegovi su posljednji tvitovi bili samo odraz svih prethodnih. Iskorištavao je svoj položaj, kao i slobodu govora, za maltretiranje drugih javnih osoba i poticanje na nasilje. Bio je opasnost za demokraciju i međunarodne odnose. Na temelju svog istraživanja potvrđujem, dakle, i treću tezu, odnosno da je njegov račun opravdano ukinut te smatram da autori neprimjerenih sadržaja moraju snositi posljedice u ovome obliku. Kreatori društvenih mreža osigurali su mogućnost

prijave neželjenog sadržaja na svojim stranicama. Pravila korištenja svake društvene mreže dostupna su svima i jasno je definirano kakvi se sadržaji ne toleriraju. Twitter tako zabranjuje veličanje nasilja, prijetnje nasiljem, promoviranje terorizma, seksualno iskorištavanje djece, zlostavljanje djece i uznemiravanje, te ostale oblike izražavanja kojima bi korisnici mogli ugroziti nečiju slobodu i sigurnost.¹⁸ Trumpov primjer, iako su njegove objave bile neprimjerene puno ranije negoli je došlo do suspenzije, pokazuje da se pravila odnose na sve korisnike društvenih mreža, te se rastom društvenih mreža više pažnje posvetilo uklanjanju neželjenih objava.

¹⁸ <https://help.twitter.com/en/rules-and-policies/twitter-rules>

10. Literatura

Knjige:

1. Steven Levitsky, Daniel Ziblatt- Kako je umirala demokracija: Što je Ameriku dovelo u sadašnje stanje i što novi predsjednik treba učiniti da ju izliječi, Zagreb, 2020.
2. Trump, Donald John – Great again: kako podići na noge našu onemoćalu Ameriku, Zagreb, 2016.
3. Miroslav Jević, Mladen: Političko komuniciranje, Sarajevo, 2010.

Znanstveni i stručni članci:

1. Klauški, Tomislav: Lažne vijesti i kako je Donald Trump iskoristio slabosti tradicionalnih medija u kampanji za američkog predsjednika." *Političke analize*, vol. 8, br. 30, 2017, str. 10-14. <https://hrcak.srce.hr/184732>.
2. Lesinger, Gordana, Vjekoslav Đaić i Branimir Felger :politička komunikacija na društvenim mrežama – kanal otvorene komunikacije s građanima ili sukreator imidža političkih elita (slučaj hrvatska i slovenija)." *South Eastern European Journal of Communication* 1, br. 2 (2019): 27-34. <https://hrcak.srce.hr/233223>

Internetski izvori:

1. <https://apps.voxmedia.com/graphics/vox-trump-misogny-timeline/>
2. <https://balkans.aljazeera.net teme/2015/7/17/politicari-na-twitteru-prosjecno-dosadni>
3. https://blog.twitter.com/en_us/topics/company/2020/suspension.html
4. <https://www.britannica.com/biography/Donald-Trump/Presidential-election-of-2016>
5. <https://cpj.org/reports/2020/04/trump-media-attacks-credibility-leaks/>
6. <https://www.dw.com/bs/trump-i-njegov-rat-protiv-svjetske-zdravstvene-organizacije/a-53133966>
7. <https://www.dw.com/hr/ameri%C4%8Dki-izbori-dw-provjerava-%C4%8Dinjenica-o-tvrđnjama-o-prijevari/a-55528067>
8. <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=70259>
9. <https://edition.cnn.com/2015/08/07/politics/donald-trump-rosie-odonnell-feud/index.html>

10. <https://help.twitter.com/en/rules-and-policies/twitter-rules>
11. <https://hr.n1info.com/svijet/eskalacija-prosvjeda-u-washingtonu-prosvjednici-provalili-u-zgradu-kongresa/>
12. <https://hr.n1info.com/svijet/a347253-cnn-podnio-tuzbu-protiv-donalda-trumpa/>
13. <https://www.politico.com/magazine/gallery/2016/04/donald-trump-twitter-account-history-social-media-campaign-000631/?slide=0>
14. <https://www.npr.org/2020/10/19/925385389/is-trump-really-that-racist?t=1628163978580>
15. <https://theconversation.com/i-analyzed-all-of-trumps-tweets-to-find-out-what-he-was-really-saying-154532>
16. <https://www.thetrumparchive.com/>
17. <https://theweek.com/articles/655770/61-things-donald-trump-said-about-women>
18. <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/stvaranje-predatora-u-novoj-knjizi-o-odnosu-donalda-trumpa-prema-zenama-nista-nije-lako-probavljivo-foto-20191103>
19. <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/trump-prosirio-listu-zemalja-kojima-je-zabranjen-ulazak-u-sad-20170925>
20. <https://www.tweetbinder.com/blog/trump-twitter/>
21. <https://www.vecernji.hr/vijesti/tko-to-tvita-u-hrvatskoj-mreza-na-kojoj-su-politicari-medijski-strucnjaci-i-pr-ovci-1461832>

Popis slika

Slika 1 Andrej Plenković na Twitteru	7
Slika 2 Zoran Milanović na Twitteru	7
Slika 3 Podrška Trumpu u usporedbi s nekim bivšim predsjednicima	10
Slika 4 Trumpove najčešće korištene riječi na Twitteru	16
Slika 5 Pozornost koju je Trump izazvao na Twitteru	17
Slika 6 Poštapalica i najčešće spomenute države	18
Slika 7 Trump o medijima.....	25